

Dnr SKL 15/1299

Jessica Bylund
Lennart Tingvall08-452 77 18
08-452 77 01Landsting och regioner
Ekonomidirektörer Lt
Budgetdirektörer Lt
Redovisningsdirektörer Lt
Finansdirektörer Lt
Landstingsekonomer

Statsbidraget för läkemedelsförmånerna 2015

Överenskommelsen mellan staten och SKL

Den 6 mars 2015 godkände Sveriges Kommuner och Landstings styrelse en överenskommelse om statens bidrag till landstingen för läkemedelsförmånerna m.m. Överenskommelsen gäller för år 2015. Överenskommelsen redovisas i sin helhet på SKL:s webbplats.

För år 2015 erhåller landstingen 22 483 miljoner kronor i bidrag för landstingens kostnader för läkemedelsförmånerna m.m. I beloppet ingår bidrag för läkemedelsförmånerna på 19 172 miljoner kronor. Utöver det ingår bidrag på 1 814 miljoner kronor för vissa läkemedel förskrivna enligt smittskyddslagen, vissa överföringar av läkemedel till slutenvården, vissa överföringar av förbrukningsartiklar, samt visst bidrag för dostjänsten. För läkemedel för behandling av hepatit C ingår i beloppet ett bidrag på 70 procent av den beräknade kostnaden för år 2015, vilket motsvarar 840 miljoner kronor.

Landstingen erhåller dessutom ett bidrag för kostnader för läkemedel för behandling av hepatit C under år 2014 om 657 miljoner kronor.

Tabell 1. Statsbidragets fördelning

Miljoner kronor

	Överenskommet belopp
Läkemedelsförmånen	19 172
Övrigt	1 814
Hepatit C 2015	840
Hepatit C 2014	657
Totalt	22 483

Vinst- och förlustdelningsmodell

Kostnad

Överenskommelsen innehåller även en vinst- och förlustdelningsmodell som ska tillämpas om de faktiska kostnaderna avviker med mer än tre procent från de

överenskomna bidragsbeloppen. Om landstingens totala kostnader för läkemedelsförmånen överstiger det överenskomna beloppet på 19 172 miljoner kronor med mer än 3 procent förbinder sig staten att finansiera 50 procent av avvikelserna över 3 procent. På motsvarande sätt ska en återbetalning ske till staten i de fall de faktiska kostnaderna skulle bli mer än 3 procent lägre än överenskommet belopp.

Om 70 procent av landstingens faktiska kostnader för läkemedel för behandling av hepatit C 2015 överstiger överenskommet belopp på 840 miljoner kronor med mer än 3 procent förbinder sig staten att även här finansiera 50 procent av avvikelserna över 3 procent. På motsvarande sätt ska en återbetalning ske till staten i de fall de faktiska kostnaderna skulle bli mer än 3 procent lägre än överenskommet belopp.

Statsbidraget för läkemedelsförmåner 2015 fördelat på landsting

I tabell 2 redovisas statsbidragets storlek 2015 fördelat på olika landsting.

Tabell 2. Statsbidragets storlek per landsting 2015

Kronor

Landsting	Statsbidrag
Stockholm	4 783 448 635
Uppsala	741 192 168
Sörmland	657 236 405
Östergötland	998 253 030
Jönköping	765 386 782
Kronoberg	418 244 351
Kalmar	561 167 340
Blekinge	363 472 458
Skåne	2 841 242 655
Halland	695 309 417
Västra Götaland	3 589 713 426
Värmland	649 754 578
Örebro	653 761 871
Västmanland	608 579 638
Dalarna	654 698 651
Gävleborg	662 625 921
Västernorrland	576 848 849
Jämtland	292 168 616
Västerbotten	586 354 488
Norrbottn	591 853 686
Gotland	134 687 035
Totalt	21 826 000 000

Bidraget utbetalas med 1/12 per månad fr.o.m. mars 2015 t.o.m. februari 2016.

Statsbidraget för hepatit C-läkemedel 2014 fördelat på landsting

Bidraget för landstingens kostnader för läkemedel för behandling av hepatit C under år 2014 om 657 miljoner kronor fördelas efter respektive landstings kost-

nader för hepatit C-läkemedel under samma år. Hela bidraget, som redovisas i tabell 3, utbetalas separat efter att båda parter godkänt avtalet.

Tabell 3. Statsbidrag för hepatit C-kostnader 2014 per landsting

Kronor

Landsting	Utbetalning april
Stockholm	237 109 064
Uppsala	36 964 026
Sörmland	22 813 860
Östergötland	35 326 800
Jönköping	7 998 992
Kronoberg	11 407 734
Kalmar	7 880 250
Blekinge	5 569 976
Skåne	80 324 067
Halland	12 456 457
Västra Götaland	49 170 914
Värmland	19 837 820
Örebro	26 144 237
Västmanland	19 320 059
Dalarna	27 543 696
Gävleborg	12 741 475
Västernorrland	14 580 051
Jämtland	7 240 146
Västerbotten	12 499 236
Norrbottn	9 411 873
Gotland	659 267
Totalt	657 000 000

Utbetalningsordning

Huvuddelen av bidraget, 21 826 miljoner kronor, fördelas mellan landstingen enligt den särskilda behovsmodell som tillämpats årligen sedan 2002. Behovsmodellen syftar till att fördela statsbidraget till landstingen efter behov och inte efter faktisk förbrukning.

Utbetalningen per månad sker med 1/12 av årets bidrag (se bilaga 1).

Behovsmodellen

Den behovsmodell för läkemedel som tillämpats sedan 2002 syftar till att fördela statsbidraget till landstingen efter behov och inte efter faktisk förbrukning. Som en del i behovsmodellen ingår också att, genom en solidarisk finansiering mellan landstingen, ta hänsyn till en mycket ojämn fördelning av patienter mellan landstingen med en viss sjukdom som kräver kostsam läkemedelsbehandling.

Behovsmodellen baseras på förbrukningen av läkemedel i olika åldrar givet kön, men dessutom tas hänsyn till att behovet skiljer sig åt med hänsyn till socioeko-

nomiska förhållanden som inkomst, boende, sysselsättning och civilstånd. Sammantaget rör det sig om 864 grupper/kombinationer per landsting:

- **Ålder** 00–04, 05–14, 15–24, 25–44, 45–64, 65–74, 75–84 samt 85+
- **Kön** män samt kvinnor
- **Inkomst** 0, under median samt över median
- **Boende** småhus samt övrigt
- **Sysselsättning** sysselsatta samt ej sysselsatta (uppdelat på med och utan kontrolluppgift)
- **Civilstånd** barn + gifta vuxna, tidigare gifta, samt ogifta

Gruppens andel av befolkningen mäts i respektive landsting som ett treårsgenomsnitt och multipliceras med den genomsnittliga läkemedelskonsumtionen för respektive grupp. Skillnader i utfall förklaras i sin helhet av skillnader i befolkningsstruktur då samma ”prislappar” används för samtliga landsting. Varje landsting erhåller genom denna beräkning en modellkostnad. Denna modellkostnad justeras sedan så att genomsnittet för samtliga landsting sammanfaller med det av staten avsatta statsbidraget.

Behovsmodellen beräknas i kronor per invånare. Statsbidraget som 2015 uppgår till 21 826 miljoner kronor motsvarar 2 246 kronor per invånare.

Förändring 2015 jämfört med 2014

Förändringarna för de enskilda landstingen mellan två år kan förklaras av två faktorer:

- Förändrat bidrag från staten till sektorn.
- Förändrad struktur (utfallet i kronor per invånare i relation till genomsnittet).

För 2014 förklarar för flertalet landsting den högre statsbidragsnivån den allra största delen av förändringen. Den faktiska utbetalningen påverkas av förändringar i befolkningsstrukturen, förändrade kostnader för de solidariskt finansierade läkemedlen och av förändringar i den totala folkmängden i respektive landsting. Se tabell 4 nedan. För Östergötlands och Norrbottens del förklaras bidragsminskningen främst av ändrade kostnader för solidariskt finansierade läkemedel.

Tabell 4. Förändring behovsmodell för enskilda landsting 2015 jämfört med 2014

Landsting	Statsbidrag enligt behovsmodell, kr/inv		Statsbidrag, kronor ¹		Differens
	2014	2015	2014	2015	
Stockholm	2 125	2 125	4 677 575 219	4 783 448 635	105 873 416
Uppsala	2 146	2 151	731 234 482	741 192 168	9 957 686
Sörmland	2 362	2 368	648 454 811	657 236 405	8 781 594
Östergötland	2 268	2 271	1 004 888 942	998 253 030	-6 635 912
Jönköping	2 244	2 250	756 983 537	765 386 782	8 403 245
Kronoberg	2 239	2 242	414 225 734	418 244 351	4 018 617
Kalmar	2 402	2 408	556 792 770	561 167 340	4 374 570
Blekinge	2 361	2 374	357 583 684	363 472 458	5 888 774
Skåne	2 231	2 234	2 809 962 579	2 841 242 655	31 280 076
Halland	2 256	2 266	684 025 157	695 309 417	11 284 260
V:a Götaland	2 222	2 227	3 547 821 566	3 589 713 426	41 891 860
Värmland	2 368	2 373	647 510 548	649 754 578	2 244 030
Örebro	2 296	2 298	647 691 726	653 761 871	6 070 145
Västmanland	2 347	2 351	600 997 242	608 579 638	7 582 396
Dalarna	2 365	2 371	650 234 951	654 698 651	4 463 700
Gävleborg	2 383	2 390	656 050 797	662 625 921	6 575 124
Västernorrland	2 390	2 395	574 033 683	576 848 849	2 815 166
Jämtland	2 322	2 329	290 460 252	292 168 616	1 708 364
Västerbotten	2 229	2 234	583 048 345	586 354 488	3 306 143
Norrbottnen	2 372	2 377	593 781 789	591 853 686	-1 928 103
Gotland	2 357	2 374	133 742 186	134 687 035	944 849
Totalt	2 243	2 246	21 567 100 000	21 826 000 000	258 900 000

Den solidariska finansieringen

För att en sjukdom ska omfattas av den solidariska finansieringen måste tre kriterier vara uppfyllda. Det måste föreligga en mycket ojämn fördelning av patienter mellan landstingen med en viss sjukdom som kräver läkemedelsbehandling och att behandlingen är kostsam och innebär betydande kostnader för det enskilda landstinget jämfört med andra landsting.

De tre sjukdomar som omfattas av den solidariska finansiering 2015 är de samma som tidigare år:

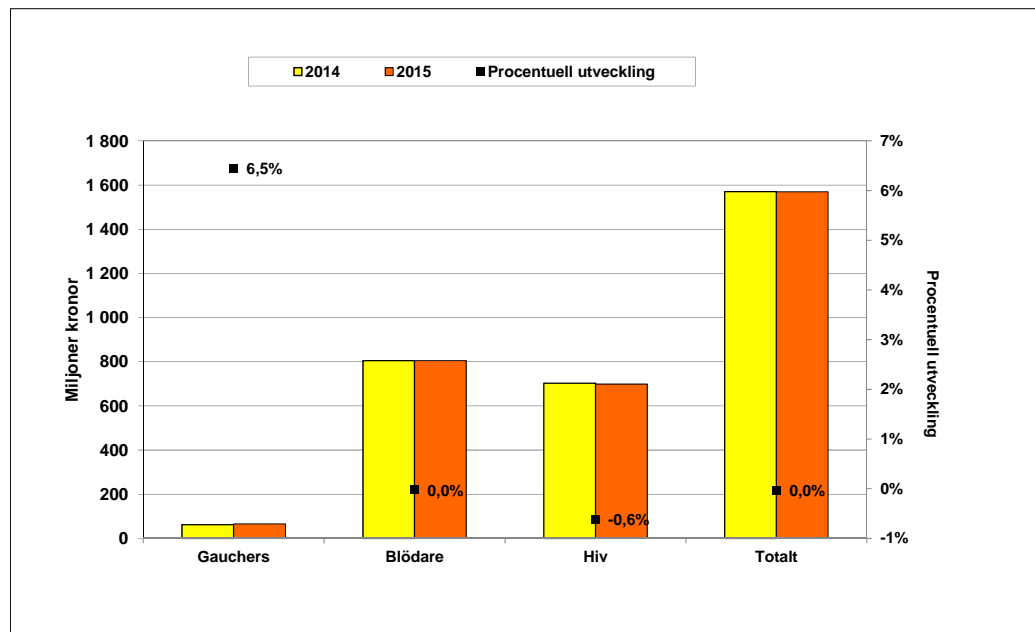
- Gauchers
- Blödarsjuka
- HIV

Kostnaden för de läkemedel som behandlar dessa sjukdomar var oförändrat mellan bidragsåren 2014 och 2015. Kostnaderna för blödarsjuka var oförändrad och för HIV-läkemedel minskade de med 0,6 procent medan läkemedelskostnaden för Gauchers sjukdom ökade med 6,5 procent, se figur 1.

¹ Det statsbidragsbelopp per landsting som anges är inklusive solidarisk finansiering.

Figur 1. Kostnad för de läkemedel som finansieras solidariskt, bidragsåren 2013 och 2015 samt procentuell utveckling

Miljoner kronor

Anm. Kostnaderna för den solidariska fördelningsmodellen omfattar de kostnader som landstingen har för läkemedlen under perioden den 1 oktober till och med den 30 september året före bidragsåret.

Ersättningstrappa

Den samlade kostnaden för de solidariska läkemedlen som ligger till grund för beräkningen av ersättningen 2015 uppgick till 1 570 miljoner kronor, vilket är detsamma som 2014. En nedre gräns definieras för hur stor summan av läkemedelskostnaderna för de beslutade sjukdomarna måste vara för att ett landsting ska kunna ta del av den solidariska finansieringen. Över denna gräns utgår det ett relativt stort bidrag för landsting med höga kostnader.

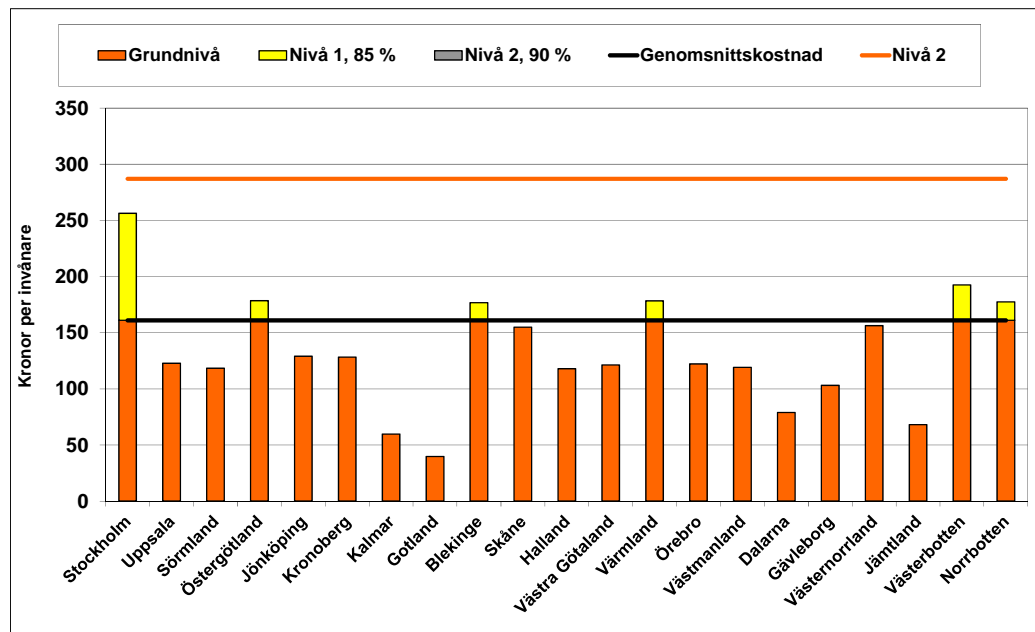
- Kostnader upp till genomsnittet, 161 kronor per invånare, ger inget bidrag.
- Kostnader mellan genomsnittet på 161 och 287 kronor per invånare ger 85 procent i bidrag.
- Kostnader över 287 kronor per invånare ger 90 procent i bidrag.

Genomsnittskostnaden (161) är något lägre jämfört med förra året (163) medan nivån på det övre trappsteget (287) är densamma som föregående år.

För bidragsåret 2015 är det sex landsting som redovisar kostnader över genomsnittet och därmed kvalificerar sig för ersättning. Finansieringen sker genom ett avdrag för samtliga landsting med 21 kronor per invånare. Inget landsting kvalificerar sig för ersättning i nivå 2, se figur 2.

Figur 2. Kostnader för solidariskt finansierade läkemedel 2015

Kronor per invånare

Förändring jämfört med föregående år

Förändringar för det enskilda landstinget kan förklaras av tre följande faktorer:

- Förändrade kostnader för det egna landstinget för de aktuella läkemedlen (vilket påverkar merkostnad och ersättning).
- Förändrad total kostnad för samtliga landsting för de aktuella läkemedlen (första steget i ersättningstrappan).
- Förändrad finansiering.

Tabell 5. Utfall i modellen för solidarisk finansiering 2015

Kronor per invånare

	Utfall		Beräkning		Ersättning Nivå 1 (85%)	Ersättning Nivå 2 (90%)	Finan- siering	Netto
	2014	2015	Mer- kostnad Nivå 1	Mer- kostnad Nivå 2				
Stockholm	244	256	95	0	81	0	-21	60
Uppsala	135	123	0	0	0	0	-21	-21
Sörmland	124	118	0	0	0	0	-21	-21
Östergötland	226	179	18	0	15	0	-21	-6
Jönköping	143	129	0	0	0	0	-21	-21
Kronoberg	137	128	0	0	0	0	-21	-21
Kalmar	57	60	0	0	0	0	-21	-21
Gotland	44	40	0	0	0	0	-21	-21
Blekinge	144	177	16	0	13	0	-21	-7
Skåne	165	155	0	0	0	0	-21	-21
Halland	114	118	0	0	0	0	-21	-21
V:a Götaland	117	121	0	0	0	0	-21	-21
Värmland	185	178	17	0	15	0	-21	-6
Örebro	140	122	0	0	0	0	-21	-21
Västmanland	106	119	0	0	0	0	-21	-21
Dalarna	79	79	0	0	0	0	-21	-21
Gävleborg	113	103	0	0	0	0	-21	-21
Västernorrland	142	156	0	0	0	0	-21	-21
Jämtland	76	68	0	0	0	0	-21	-21
Västerbotten	198	193	32	0	27	0	-21	6
Norrbottn	199	178	17	0	14	0	-21	-7
Riket	163	161	24	0	21	0	-21	0

Stockholm och Blekinge får högre ersättning främst till följd av högre kostnader för läkemedel för blödarsjuka. **Östergötland** och **Värmland** får lägre ersättning eftersom kostnaderna för läkemedel till blödarsjuka minskat. I **Norrbottn** har läkemedelskostnaderna för främst Gauchers sjukdom minskat.

Sammanställning av utfallet av behovsmodellen och den solidariska finansieringen 2015

Ett samlat utfall av behovsmodellen och den solidariska finansieringen redovisas i tabell 6.

Tabell 6. Sammanställning statsbidrag för läkemedelsförmånen samt resultatet av den solidariska finansieringen 2015

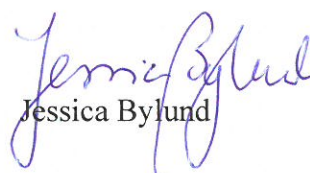
Landsting	Befolkning 31.8.2014	Statsbidrag enl behovs- modell, kr/inv	Solidariska läkemedel, kr/inv	Statsbidrag, kr/inv	Statsbidrag, kronor
Stockholm	2 188 720	2 125	60	2 185	4 783 448 635
Uppsala	347 914	2 151	-21	2 130	741 192 168
Sörmland	279 957	2 368	-21	2 348	657 236 405
Östergötland	440 655	2 271	-6	2 265	998 253 030
Jönköping	343 264	2 250	-21	2 230	765 386 782
Kronoberg	188 256	2 242	-21	2 222	418 244 351
Kalmar	235 021	2 408	-21	2 388	561 167 340
Blekinge	153 556	2 374	-7	2 367	363 472 458
Skåne	1 283 617	2 234	-21	2 213	2 841 242 655
Halland	309 641	2 266	-21	2 246	695 309 417
V:a Götaland	1 627 208	2 227	-21	2 206	3 589 713 426
Värmland	274 509	2 373	-6	2 367	649 754 578
Örebro	287 102	2 298	-21	2 277	653 761 871
Västmanland	261 096	2 351	-21	2 331	608 579 638
Dalarna	278 515	2 371	-21	2 351	654 698 651
Gävleborg	279 695	2 390	-21	2 369	662 625 921
Västernorrland	242 961	2 395	-21	2 374	576 848 849
Jämtland	126 548	2 329	-21	2 309	292 168 616
Västerbotten	261 782	2 234	6	2 240	586 354 488
Norrbottn	249 712	2 377	-7	2 370	591 853 686
Gotland	57 233	2 374	-21	2 353	134 687 035
Totalt	9 716 962	2 246	0	2 246	21 826 000 000

Frågor med anledning av detta EkonomiNytt besvaras av Jessica Bylund, tfn 08-452 77 18 eller Lennart Tingvall, tfn 08-452 77 01 och kan även nås via e-post: jessica.bylund@skl.se och lennart.tingvall@skl.se.

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING

Sektionen för ekonomisk analys

Annika Wallenskog

Jessica Bylund

Bilaga

Bilaga 1: Läkemedelsbidraget för 2015 – sammanställning av månadsutbetalningar